

“Water innovation and water finance: The road to SDG 6”

Δρ. Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου,
Προέδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής
Πρόεδρος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων της Βουλής και
Βουλευτής Ν. Ηλείας, Ν.Δ.

SDG 6 - Καθαρό νερό και υγιεινή

6 CLEAN WATER AND SANITATION

- ▶ Στόχος 6: Έως το 2030 διασφαλίζουμε τη διαθεσιμότητα και τη βιώσιμη διαχείριση του νερού και των εγκαταστάσεων/συστημάτων υγιεινής για όλους.
- ▶ Ο Στόχος της Βιώσιμης Ανάπτυξης 6 εστιάζει στο νερό και όλοι οι παγκόσμιοι, περιφερειακοί και εθνικοί νόμοι στοχεύουν στην προστασία του νερού από την ρύπανση και την σπατάλη.
- ▶ Το 2020 για την επιτάχυνση της προόδου του στόχου 6 υιοθετήθηκε από τον ΟΗΕ το Παγκόσμιο Πλαίσιο Επιτάχυνσης αυτού (SDG 6 Global Acceleration Framework), μια νέα πρωτοβουλία που περιλαμβάνει όλους τους τομείς της κοινωνίας για τη βελτίωση της παγκόσμιας διακυβέρνησης του νερού.
- ▶ Η βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων απαιτεί μια ολιστική, συστημική και πολυμερή απάντηση. Το νερό είναι «κλειδί» για την επίτευξη σχεδόν όλων των άλλων στόχων από την παγκόσμια υγεία έως την επισιτιστική ασφάλεια.

SDG 6 - Καθαρό νερό και υγιεινή

6 CLEAN WATER AND SANITATION

- ▶ Η πρόοδος που έχει σημειωθεί είναι αρκετά περιορισμένη.

Στους παράγοντες που επηρεάζουν την επίτευξη μεγαλύτερης προόδου συγκαταλέγονται:

ο κατακερματισμός της νομοθεσίας και των αποφάσεων

- Συχνά οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε άλλους τομείς (γεωργία, ενέργεια, υγεία και περιβάλλον) δεν λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές επιπτώσεις στη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των υδάτινων πόρων.

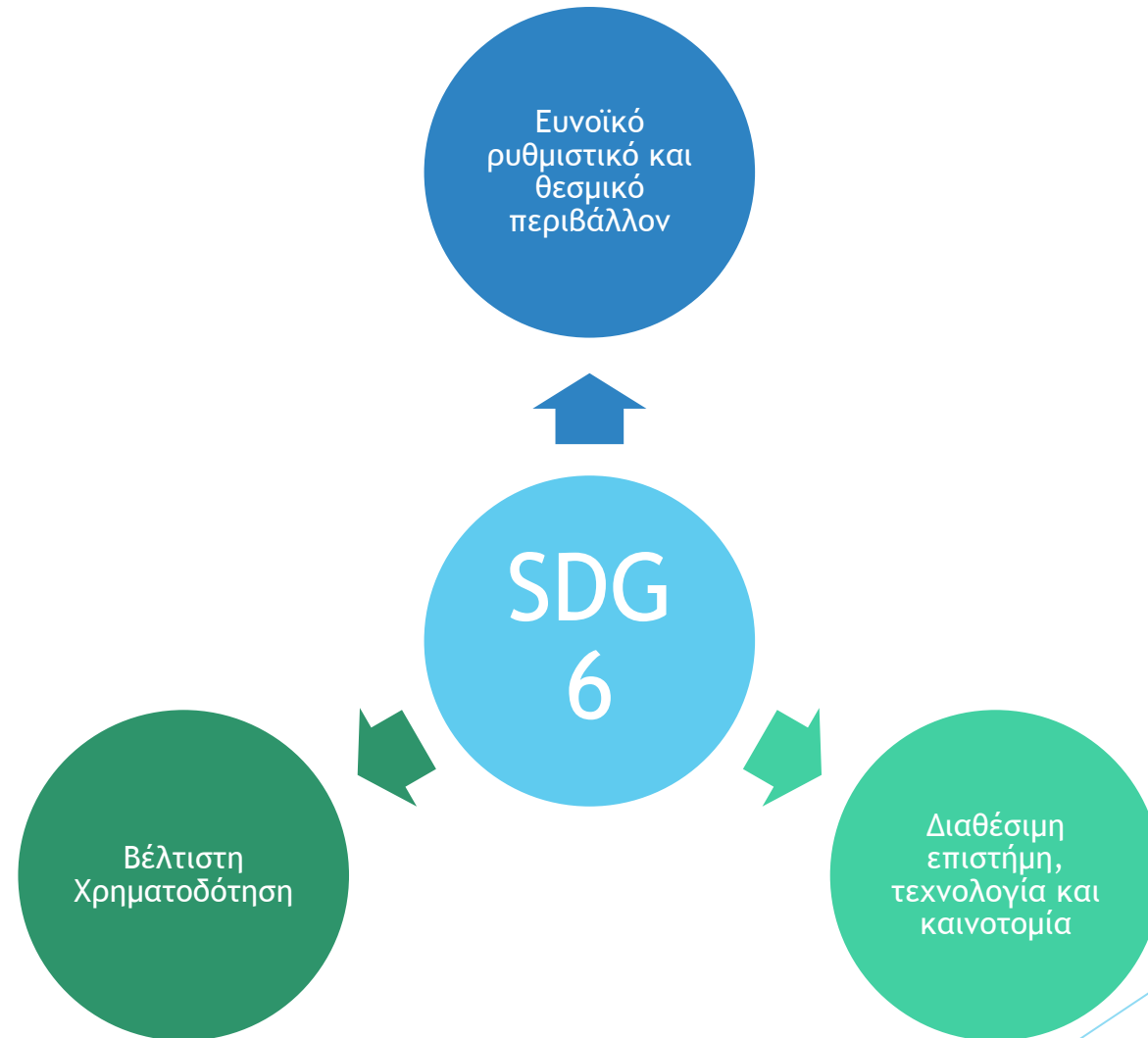
τα χρηματοδοτικά κενά και

τα περιορισμένα δεδομένα.

Οι 5 «επιταχυντές» για τον SDG 6

Ο δρόμος για την επίτευξη του SDG 6

Νομοθετικό πλαίσιο - Διεθνές

Ολοκληρωμένη διαχείριση των υδάτινων πόρων (IWRM Framework)

Πρόγραμμα Δράσης της Αντίς Αμπέμπα

Ατζέντα 2030 για τη βιώσιμη Ανάπτυξη

Παγκόσμιο πλαίσιο για την επιτάχυνση του Στόχου 6

Συμφωνία των Παρισίων

Παγκόσμιο Πλαίσιο για τη Βιοποικιλότητα μετά το 2020

Νομοθετικό πλαίσιο - Ευρωπαϊκό

Οδηγία - πλαίσιο για τους υδάτινους πόρους (WFD)

- Η οδηγία-πλαίσιο της ΕΕ για τα ύδατα θεσπίζει πλαίσιο προστασίας και αποκατάστασης καθαρού νερού στην ΕΕ και διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη χρήση του.
- Συμπληρώνεται από ειδικότερη νομοθεσία, όπως η οδηγία για το πόσιμο νερό ή για τα ύδατα κολύμβησης, η οδηγία για τις πλημμύρες και η οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική, καθώς και από διεθνείς συμφωνίες.

Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

- Εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ για τη δράση για το κλίμα, η οποία θέτει στόχο για μηδενική ρύπανση του αέρα, του νερού και του εδάφους.
- Προβλέπονται επενδύσεις σε αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα, συνοδευόμενες από αλλαγές στη χρήση και εκσυγχρονισμό των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση και εξοικονόμηση του νερού.
- Η καθιέρωση κοινού συστήματος ταξινόμησης των βιώσιμων δραστηριοτήτων είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την διοχέτευση δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων σε φιλικές προς το περιβάλλον επενδύσεις.
- Η προστασία των υδάτινων πόρων είναι ρητός στόχος του συστήματος ταξινόμησης, ο οποίος κινητοποιεί επενδύσεις στον τομέα της βιώσιμης διαχείρισης του ύδατος, όπως την αλλαγή των γεωργικών πρακτικών.

Νομοθετικό πλαίσιο - Ευρωπαϊκό

Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο 2021-2027

Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης

- Μια σημαντική ευκαιρία για την κλιμάκωση της κλιματικής δράσης και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Ο τομέας του νερού μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων.
- Είναι ζωτικής σημασίας να διασφαλιστεί ότι τα κονδύλια θα δημιουργήσουν θετικό πολλαπλαστικό αποτέλεσμα.

Νομοθετική Δέσμη της ΕΕ «Fit for 55»

- Είναι μια σειρά προτάσεων για την αναθεώρηση της ενωσιακής νομοθεσίας και για την υλοποίηση νέων πρωτοβουλιών, για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ και αποσκοπεί στην ενίσχυση της καινοτομίας της Ένωσης.
- Περιλαμβάνει την αναθεώρηση της οδηγίας για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων και την προώθηση της βιώσιμης ναυτιλίας.

Καινοτομία

Τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών (ICTs)

- Είναι κύριος επιταχυντής για τη βιώσιμη διαχείριση του ύδατος.
- Οι καινοτόμες λύσεις των εν λόγω τεχνολογιών μπορούν να βελτιώσουν την προσβασιμότητα σε καθαρό νερό και να προσφέρουν τα απαραίτητα εργαλεία για την αξιολόγηση και την παρακολούθηση των υδάτινων πόρων.

Τέσσερις κύριοι τομείς που συμβάλλουν οι ΤΠΕ:

- Χαρτογράφηση των υδάτινων πόρων και πρόβλεψη καιρού,
- Δημιουργία συστημάτων έγκαιρης προειδοποίησης για τη διαχείριση των κινδύνων για το νερό,
- Βελτίωση των δικτύων διανομής του νερού και
- Παρακολούθηση της άρδευσης στη γεωργία.

Καινοτομία

Η ανταλλαγή καινοτόμων τεχνολογικών πρακτικών και η εφαρμογή των λύσεων που προσφέρουν οι τεχνολογίες πληροφόρησης και επικοινωνιών είναι αναγκαίες για την επιτάχυνση της προόδου.

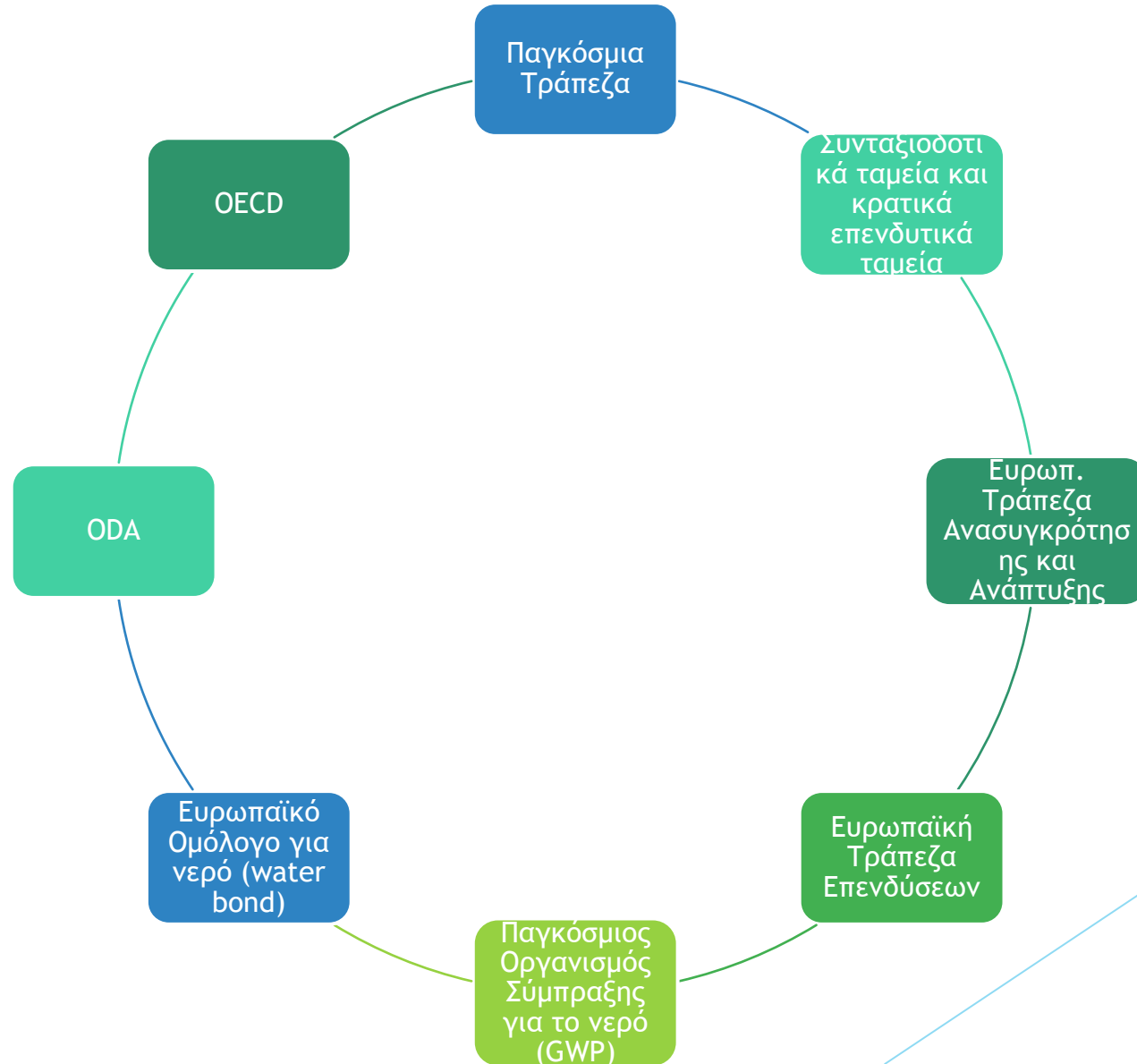
- Για παράδειγμα, οι τεχνολογίες διαστήματος διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση σειράς ζητημάτων που σχετίζονται με το νερό μέσω των δορυφορικών δεδομένων για τα επιφανειακά και τα υπόγεια ύδατα, τα συστήματα ύδρευσης και αποχέτευσης και συμβάλλουν έτσι στην εκτίμηση του κινδύνου και τη λήψη αποφάσεων.

Η έρευνα που σχετίζεται με το νερό μπορεί να υποστηριχθεί, επιπλέον, από τα ταμεία που προάγουν την ψηφιακή οικονομία, καθώς και τις τεχνολογίες που σχετίζονται με IA και IoT.

Χρηματοδοτήσεις

- ▶ Οι παγκόσμιες εκτιμήσεις για τις ανάγκες χρηματοδότησης για επενδύσεις που σχετίζονται με το νερό και την επίτευξη του Στόχου 6 κυμαίνονται από 6,7 τρισεκατομμύρια δολάρια έως το 2030 έως 22,6 τρισεκατομμύρια δολάρια έως το 2050, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Απαιτούνται επενδύσεις όχι μόνο για την κατασκευή νέων υποδομών αλλά και για τη διατήρηση και λειτουργία των υφιστάμενων εγκαταστάσεων και τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων.
- ▶ Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολόγισε το ετήσιο κόστος για την επίτευξη των υποστόχων 6.1 και 6.2 σε 114 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως, χωρίς να περιλαμβάνει την παρακολούθηση, τη θεσμική υποστήριξη και το ανθρώπινο δυναμικό.
- ▶ Οι τρέχουσες επενδύσεις για το νερό ανέρχονται σε μόλις 28,4 δισ. δολάρια το χρόνο, αφήνοντας ένα ετήσιο κενό σχεδόν 85,6 δισ.
- ▶ Το 2020, οι Πολυμερείς Αναπτυξιακές Τράπεζες παρείχαν 16.1 δισ. για την προσαρμογή στην κλιματική κρίση, εκ των οποίων 2,7 δισ. επενδύθηκαν σε έργα ύδρευσης και αποχέτευσης.
- ▶ Στην Ευρώπη οι δαπάνες για ύδρευση και αποχέτευση υπολογίζονται σε 100 δισ. στα Κράτη - Μέλη.

Χρηματοδοτικά εργαλεία

Χρηματοδοτήσεις για το νερό

Επίσημη Αναπτυξιακή Βοήθεια (ODA)

- Ειδικά για τον SDG 6 η βοήθεια αυξήθηκε κατά 9% την περίοδο μεταξύ 2015-2019 όσον αφορά τις οικονομικές δεσμεύσεις.
- Ωστόσο, οι πραγματικές εκταμιεύσεις στον τομέα του νερού παρέμειναν σταθερές στα 8,8 δισ., ενώ μόνο το 3% περίπου της συνολικής EAB στον τομέα των υδάτων προορίζεται για τη διατήρηση των υδάτινων πόρων που περιλαμβάνει τη συλλογή δεδομένων, την ανταλλαγή γνώσεων, την αποκατάσταση των επιφανειακών, υπόγειων και παράκτιων υδάτων και την πρόληψη της μόλυνσης του νερού.

Παγκόσμια Τράπεζα (World Bank Water Global Practice)

- Η Παγκόσμια Τράπεζα υλοποιεί προγράμματα και έργα για την επίτευξη του Στόχου 6 και έχει ένα χαρτοφυλάκιο επενδύσεων 30 δισεκατομμυρίων δολαρίων και εκατοντάδες ειδικούς experts στο νερό ανά τον κόσμο.
- Υλοποιεί προγράμματα για το νερό, αλλά και την αγροτική παραγωγή.

Χρηματοδοτήσεις για το νερό

Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων

- Μεταξύ 2016 και 2020 επένδυσε 3,4 δισ. για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων στο πλαίσιο της προσαρμογής, ενώ το 2020 συνεισέφερε 1.2 δισ..
- Οι επενδύσεις έχουν υποστηρίξει δραστηριότητες, όπως η αντιπλημμυρική προστασία και η αποτελεσματική διανομή του νερού με το 37% των επενδύσεων να έχουν γίνει εκτός Ε.Ε..
- Έχει προχωρήσει στην έκδοση ομόλογων βιώσιμης ευαισθητοποίησης (EIB's Sustainable Awareness Bonds), που παρέχουν διαφάνεια, λογοδοσία και διαφοροποιούν τους επενδυτές.

Πράσινο Ταμείο για το Κλίμα (GCF)

- Συνολικά, υπάρχουν 18 εγκεκριμένα έργα με χρηματοδότηση του Πράσινου Ταμείου για το Κλίμα που αφορούν αποκλειστικά τον τομέα των υδάτων με προϋπολογισμό 635 εκατομμύρια δολάρια. Εξ αυτών τα επτά έργα, ύψους 248,87 εκατ., σχετίζονται με την έγκαιρη προειδοποίηση, ενώ 1,22 δισ. αφορούν σε έργα υποδομών για το νερό.

Χρηματοδοτήσεις για το νερό

Στρογγυλή τράπεζα για το νερό (Roundtable on Financing Water)

- Μια κοινή πρωτοβουλία του ΟΟΣΑ, του Παγκοσμίου Συμβουλίου Υδάτων, της Ολλανδικής Κυβέρνησης και της Παγκόσμιας Τράπεζας που έχει αποδείξει την σημασία της κινητοποίησης πρόσθετης χρηματοδότησης για επενδύσεις σχετικές με το νερό.

Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

- Έχει εκπονήσει Οδηγό για τους κινδύνους που σχετίζονται με το κλίμα και το περιβάλλον, διαμορφώνοντας εποπτικές προβλέψεις για τη διαχείριση και τη γνωστοποίηση των κινδύνων.

Ειδικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και φορείς

- Netherlands Water Boards Bank που συγκεντρώνει κεφάλαια με ομόλογα νερού (water bonds) και υποστηρίζει προσπάθειες προστασίας της βιοποικιλότητας.
- Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ - Ομάδα 2030 για τους υδάτινους πόρους με σκοπό την κινητοποίηση των Κυβερνήσεων και την παροχή τεχνικής και οικονομικής βοήθειας από τον ιδιωτικό τομέα προς τις Κυβερνήσεις που το έχουν ανάγκη.
- Ομάδα Εργασίας για το Νερό του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου.

Ο δρόμος για την επίτευξη του SDG 6

Καινοτομία

- ▶ Πρέπει να αναπτύξουμε τεχνολογίες για την απορρύπανση του νερού, την επαναχρησιμοποίηση και την ορθή του ανακύκλωση, ώστε να αποφύγουμε την σπατάλη του πολύτιμου φυσικού πόρου.
- ▶ Η επιστήμη, η τεχνολογία και η καινοτομία θα πρέπει, επίσης, να στοχεύουν στην προστασία του νερού.

Βέλτιστη χρηματοδότηση

- ▶ Η καλύτερη χρήση των υφιστάμενων χρηματοδοτικών πόρων και η κινητοποίηση πρόσθετων εθνικών και διεθνών πόρων θα οδηγήσουν σε αποτελεσματικότερη διακυβέρνηση των υδάτινων πόρων.
- ▶ Απαιτούνται μικτές χρηματοδοτικές επενδύσεις (blended finance)

Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής (1/2)

- ▶ Η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής είναι διακομματική και συγκροτείται από 31 Μέλη - Βουλευτές.

«Ως αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής ορίζεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων απ' αυτού. Η Επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος».

Άρθρο 43 Α, Κανονισμός της Βουλής των Ελλήνων

Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος της Βουλής (2/2)

- ▶ Στόχοι της Επιτροπής, μεταξύ άλλων, είναι:
 - ✓ η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές,
 - ✓ η βελτίωση και η ανάπλαση του αστικού περιβάλλοντος,
 - ✓ η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος,
 - ✓ η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων,
 - ✓ η ορθολογική διαχείριση των αποβλήτων,
 - ✓ η προστασία και η διαχείριση των υδάτινων πόρων,
 - ✓ η διαχείριση των ορυκτών πόρων,
 - ✓ η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και
 - ✓ η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.
- ▶ Επιπλέον, στην αρμοδιότητα της ανήκει η έκφραση γνώμης επί της Ετήσιας Εθνικής Έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών σχετικών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή.

Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Βουλής

- ▶ Η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής διαθέτει και Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων, η οποία αποτελείται από το 1/3 του αριθμού των Μελών της Επιτροπής, ήτοι 19 Βουλευτές.

«Ως αντικείμενο εργασιών της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων, ορίζεται η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και αποτύπωση της κατάστασης των υδατικών πόρων της Χώρας, η διερεύνηση και εκτίμηση ζητημάτων που σχετίζονται με την επάρκειά τους και η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.»

Άρθρο 43 Α, Κανονισμός της Βουλής των Ελλήνων

Θέματα της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων 2019-2021

Απαγόρευση των πλαστικών μιας χρήσης για τη προστασία του θαλασσίου περιβάλλοντος

- Ευρωπαϊκή Οδηγία 2019/904 για περιορισμό των πλαστικών μιας χρήσης

Διαχείριση πλημμυρικών φαινομένων

- Ειδική περίπτωση Μάνδρα

Σχέδιο «Δάρδανος»

- Για την αντιμετώπιση των αναγκών και της άμεσης / βραχείας διαχείρισης των συνεπειών από την εκδήλωση πλημμυρικών φαινομένων.

Έργο του Διακυβερνητικού Οργανισμού Παγκόσμιας Σύμπραξης για το Νερό (GWP) και του Μεσογειακού Τμήματος (GWP - Med)

- Ακρόαση της Εκτελεστικής Γραμματέως, κα Monica Weber - Fahr

Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός

Θέματα της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων 2019-2021

Ακρόαση της ΕΥΔΑΠ

- Ενημέρωση για ζητήματα ποιότητας πόσιμου νερού - απορρύπανση - ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υδάτων

Αναφορές πολιτών

- Για τη Λίμνη Μόρνου,
- τον ποταμό Τιταρήσιο και
- τη διαχείριση λυμάτων περιοχής Ταμπάκινα Χίου

Οικολογική κατάσταση των λιμνών στην Ελλάδα

- Ειδική περίπτωση η Λίμνη Καστοριάς

Εναλλακτικά καύσιμα

- Επίδειξη καινοτομίας σκαφών με ηλιακή ενέργεια
- Ηλεκτροκίνηση πλοίων

Θέματα προς επεξεργασία στην τρέχουσα Σύνοδο της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων

- Εναλλακτικά καύσιμα
- Νέες τεχνολογίες για την απορρύπανση του ύδατος
- Ορθή χρήση νερού στην αγροτική παραγωγή
- Επαναπλημμυρισμός αποξηραθέντων λιμνών
- Βιώσιμη ναυτιλία και λιμάνια
- Θαλάσσια αιολικά πάρκα

Στοιχεία επικοινωνίας Δρ. Αυγερινοπούλου

Μητροπόλεως 1, Αθήνα

+30 6944010141
211 4118547

isidora2001@hotmail.com
d.Avgerinopoulou@parliament.gr

Διονυσία-Θεοδώρα Αυγερινοπούλου

@avgerinopoulou

Dionysia-Theodora Avgerinopoulou